

Een eerbetoon aan Jane Goodall

Jane Goodall, de baanbrekende primatologe die conventies doorbrak door te leven onder wilde chimpansees en een wereldwijde stem werd voor compassie jegens alle levende wezens, is overleden op 91-jarige leeftijd. Ze stierf op 1 oktober 2025 aan natuurlijke oorzaken tijdens een lezingentournee in Californië.

In een tijd waarin onderzoekers dieren doorgaans uit hun leefomgeving haalden om ze in steriele laboratoria te bestuderen, koos Goodall een andere weg. In 1960 stapte ze de bossen van Gombe Stream in Tanzania binnen en betrad de wereld van de chimpansees op hun eigen voorwaarden. Ze leefde eenvoudig, dicht bij de aarde, en won geleidelijk het vertrouwen van de wilde wezens die ze niet als specimens leerde kennen, maar als burens, verwanten en gelijken.

Haar ontdekkingen – dat chimpansees werktuigen maken en gebruiken, rouwen om hun doden, tederheid en wreedheid tonen en leven in rijke sociale netwerken – transformeerden de wetenschap. Maar meer dan dat droeg haar methode een onuitgesproken spirituele waarheid: dat dieren geen minderwaardige onderzoeksobjecten zijn, maar medecreaturen met een innerlijk leven, waardigheid en een aandeel in het heilige weefsel van het bestaan.

Goodall zei vaak dat begrip evenveel empathie als intellect vereist. Deze overtuiging – dat compassie een vorm van kennis is – bezielde haar latere leven als natuurbeschermster en pleitbezorger. Ze richtte het **Jane Goodall Institute** en de jongerenbeweging **Roots & Shoots** op, waarmee ze nieuwe generaties aanspoorde om op te komen voor de bescherming van dieren, mensen en de planeet.

Haar nalatenschap hielp bij het veiligstellen van nieuwe beschermingen en rechten voor mensapen in veel rechtsgebieden. Maar misschien was haar grootste geschenk dat ze in de mensheid een gevoel van verwantschap met de levende wereld opnieuw deed ontwakken. Ze toonde aan dat in harmonie leven met de natuur geen romantische droom is, maar een morele verantwoordelijkheid – een echo die doorklinkt in spirituele tradities en morele filosofieën die dieren zien als heilige metgezellen op de reis van het leven.

Haar onderscheidingen waren talrijk – ze werd benoemd tot **VN-vredesboodschapper**, ontving talloze internationale prijzen en inspireerde miljoenen door haar boeken en lezingen. Maar haar grootste eer is misschien wel de ontelbare mensen die, dankzij haar, in de ogen van een dier niet langer “de ander” zagen, maar een weerspiegeling van de goddelijke vonk die we delen.

Ze laat bossen na die nog steeds ademen, chimpansees die nog steeds beschermd worden, en een menselijke gemeenschap die voor altijd is veranderd door haar moed, nede-

righeid en visie van compassie. Voor meer informatie over haar leven en om haar nalatenschap te steunen, bezoek <https://janegoodall.org/>.